

§ 23 Sámedikki stivrendokumeanta

§ 23.1 Parlamentáralaš lávdegoddi

Áššegirjijt

- Stivrabeavdegirji 2023-12-12—13, § 191
- Stáhtakontuvra 2023:17. Iešmearrideapmi báhpora nalde muhto ii praktihkalaččat?
- Stivrabeavdegirji 2024-04-25—26, § 51.1
- Dievasčoahkkkinbeavdegirji 2024-05-28—31, §§ 28, 30,1
- Styrelseprotokoll 2024-06-18-19, § 85.1
- Stivrabeavdegirji 2024-08-27—28, § 99.1
- Stivrabeavdegirji 2024-09-30—10-01, § 115.1
- Stivrabeavdegirji 2024-10-29—31, § 130.1
- Dievasčoahkkkinbeavdegirji 2024-11-19—20, § 44.1
- Stivrabeavdegirji 2024-12-12, § 147.1
- Stivrabeavdegirji 2025-01-21—22, § 4.1

Áššemeannudeaddjit: Håkan Jonsson, Lars-Ove Sjajn

Duogáš

Stáhtakontuvra čoahkkáigeassá iežaset rapportas ahte Sámedikki jodiheapmi, stivren ja čuovvuleapmi ii leat ulbmilaš ja ahte Sámediggi dáinna ii ceavzze doaibmagáibádusaid eiseválddi bagadeamis. Stáhtakontuvra dieđiha ahte dát váilevašvuohta lea leamaš guhkit áiggi ja eai leat čađahuvvon doaibmabijut buoridit siskkáldas stivrema ja dárkkistusa. Dasa lassin leat váilevašvuođat doaibmaplánas, jahkečilgehusas ja budjeahttavuodus- Vuodut eai ge doaimma strategalaš reaidduin stivremii ja čuovvuleapmái nu go galggaledje. Dasa lassin eiseváldi ii čuovu muhtin njuolggadusaid mat lea fámus.

Stáhtakontuvrra árvvoštallan lea ahte váttisvuohta lea “eahpečilges ovddasvástádus- ja bargujouhkan eiseválddis ja vel ahte dievasčoahkkkin, stivra ja hállddahuš ii leat lihkustuvvan soabadit oktasaš ja stádis speallannjuolggadusaid doibmii. Váilevašvuođat siskkáldas jodiheamis, stivremis ja čuovvuleamis eastá Sámedikki lihkustuvvat iežaset doaimmain, juoga mii loahpa loahpas goarida sámi kultuvrra.

Dárbu vuoruhit

Sámediggi ávžžuhuvvo vuoruhit siskkáldasat rievdadeami ja nannema bokte got eiseváldi stivre, čađaha ja čuovvula doaimma dan rámma siskkobealde maid ráđđehus lea mearridan. Sámediggi berreha dasa lassin guovdilastit iežaset doaibmabijuid dasa gos dahket buoremus ábu jus geahččá doaimma áigumuššii, gohččosii ja ulbmiliidda.

Váttisvuohta olahit doaibmagáibádusaid lea stuorra muddui dan sivva ahte Sámedikki (dievasčoahkkkin) lea dulkon iežas áigumuša ja gohččosa ila ángirit ja ii leat aiddostahtán ja rádjen gohččosa čielgasit, Stáhtakontuvrra jelgii. Akta ovdamearka man namuha lea ahte lávdegoddestruktuvra lea viidát go Sámedikki gohččos sámediggelága, bagadeami dahje reglarenreivve jelgii. Dát ovttas dáinna ahte váilot čielga vuoruhusat

§ 23 Sámedikki stivrendokumeanta

§ 23.1 Parlamentáralaš lávdegoddi- joatkka

oppalaš doaibmaplánemis, dát lea bidjan stivrra dillái gos lea váttis oažžut ekonomijja ja doaimma doaibmat. Sámediggi galggalii danne buoridit ovttasdoaimma dievasčoahkkima, stivrra ja hálldahusa gaskkas. Dán aktavuodas dievaslaš ja čielga bargo- ja delegašuvnnaortnegat ja doaibmaplánenproseassat leat vuodđun.

Siskkáldas stivrendokumeanttat

Sámedikkis leat mánga stivrendokumeanta ja lea váttis čielgasit oaidnit got dát gullojit aktii ollislašvuohtan. Stáhtakontuvrra jalgii buorádus livččii leamaš ahte bargoortnet maid sisdoallá delegašuvnna. Sámediggi berreha maid čielggadit mii lea mearriduvvon sierra erenoamáš áššiin.

Ávžžuhussii gullo maid praktihkalaš čuovvuleapmi stivrendokumeanttas. Akta sivva lea ahte várra duppalii bargat ja vai sierra oasis eiseválddis eai giedáhala seammá ášši bálddalaga, ja maid vai eastá bealátvuoda mat leat váddásat giedáhallat Sámediggái.

Čadaheapmi ja bargovuohki

Dievasčoahkkin nammada čoakkádusa ja lahtuid lávdegoddái čoahkkimis miessemánu 25 beaivvi.

Lávdegotti ságadoalli lea stivrra ságadoalli.

Lávdegoddi galgá viežžat oainnuid ja dieđuid Ekonomijastivrendoaimmas sierra bargobájis gohččosa álgomuttus.

Stivrra mearrádus

Stivra evttoha dievasčoahkkima ahte sáme-parlamentáralaš lávdegoddi ožžo gohččosa buktit evttohusa doaibmabijuide Stáhtakontuvrra rapporta vuodul *Iešmearrideapmi báhpura nalde muhto ii praktihkalaččat?* (Ku2023/01233). Evttohusa galgá giedáhallot dievasčoahkkimis guovvamánu 17-21 beivviid 2025.

Stivra galgá addit dán oasserapporta Ráđđehushálldahussii gos boahťa ovdan makkár doaibmabijuid Sámediggi lea čađahan mañemusat golggoimánu 1 beaivvi 2024.

Bargogohččun

Bargogohččun

Lávdegottis galget leat okta (1) fásta sámediggelahttu iešguhtege bellodagas ja ožžo bargogohččuma guodđit evttohusa doaibmabijuide Stáhtakontuvrra rapporta vuodul mii guoská ovdamearkka dihte siskkáldas stivrema, stivrendokumeanttat, doaibma- ja plánenproseassat ja maid budjeahttavuodđu.

§ 23 Sámedikki stivrendokumeanta

§ 23.1 Parlamentáralaš lávdegoddi- joatkka

Lávdegoddi galgá

- Hábmets evttohusa ođđa bargonjuolggadusaide ja delegašuvnnaortnegiidda mat čielggadit dievasčoahkkimii, jođihangoddái, stivrui, lávdegottiide, ráđiide ja hálldahusa bargguid, áššegiedahallama ja mearridanválddi mii guoská sierra lágan áššiid.
- Analyseret ulbmiliid otná lávdegottiiguin ja guoddit evttohusa makkár lávdegottit (dahje juhkosat) mat galge leat oassin Sámedikki doaimmas ja maid lávdegottiid čoakkádus.
- Hábmets evttohusa got ovttasdoaibma gaskal dievasčoahkkima, stivrra ja hálldahus sáhtá buoriduvvot čielgaseappot proseassaid bokte mii guoská budjehta, budjehtavuodu ja doaibmaplána.
- Analyseret got praktihkalaš čuoovvuleapmi stivrendokumeanttain sáhtá buoriduvvot.
- Buktit evttohusa got stivrendokumeanta ja evttohusa proseassaide sáhtá šaddat nanus ja bistevaš guhkit áigái.

Stivra mearridii cuorjumanu 25-26 b. 2024, § 51.1 evttohit Sámedikki mearridit

ahte ásaht sámeparlamentáralaš lávdegotti ovttá (1) fásta sámediggebellodagas,

ahte lávdegotti ságadoalli lea stivraságadoalli,

ahte lávdegotti mandáhtaáigodat lea dan beaivvis go Sámediggi mearrida ásaht lávdegotti gitta guovvamánu 20 beaivvi 2025.

ahte nammadit lahtuid parlamentáralaš lávdegoddái dievasčoahkkimis miessemánu 2024.

Paragrafa dárkkistuvvo dastánaga

§ 23 Sámedikki stivrendokumeanta

§ 23.1 Parlamentáralaš lávdegoddi- joatkka

Sámediggi mearridii miessemánu 28 – 31 b. 2024, § 28

ahte ásahit sámeparlamentáralaš lávdegotti ovttá (1) fásta
sámediggelahtuin iešguhtege sámediggebellodagas,

ahte lávdegotti ságadoalli lea stivraságadoalli,

ahte lávdegotti mandáhtaáigodat lea dan beaivvis go Sámediggi mearrida ásahit
lávdegotti gitta guovvamánu 20 beaivvi 2025.

ahte nammadit lahtuid parlamentáralaš lávdegoddái dievasčoahkkimis miessemánu
2024.

Sámediggi mearridii miessemánu 31 b 2024 b 28, § 30.1

ahte lávdegotti mandáhtaáigodat lea otná beaivvis

ahte ahte parlamentáralaš lávdegotti vällje čuovvovaš lahtuid:
Stefan Mikaelsson
Torkel Stångberg

ahte guodđit sajiid Saemiej Rijnhekkierrie, Guovssonásti, Min Geaidnu
ja Samerna guorusin

ahte paragrafa dárkkistuvvo dakkaviđe.

Diedut bargguid birra mat leat jođus ja plánejuvvon barggut.

Stivra mearridii 18. – 19. b. 2024, § 85.1

ahte gohččut stivrajodiheddji ovttas hálldahushoavdda virgádit áššedovdi
parlamentáralaš lávdegotti bargui.

§ 23.1 Sámedikki stivrendokumeanta

§ 23.1 Parlamentáralaš lávdegoddi- joatkka

Vuosttas plánejuvvon čeahkkin parlamentáralaš lávdegottiin dáhpáhuvvá čakčamánu 3. b.

Stivra mearridii borgemánu 27. – 28. b. 2024, § 99.1

ahte gohččut hálldahushoavdda fuolahit ahte parlamentáralaš lávdegoddi oažžu áššedovdi- ja čállibargiid.

Dieđut bargguid birra mat leat jođus.

Stivra mearridii čakčamánu 30. b. Ja golggotmánu 1. b. 2024, § 115.1

ahte bidjat dieđuid áššebáhpáriidda.

Stivra mearridii golggotmánu 29. -31. B. 2024, § x

ahte bidjat dieđuid áššebáhpáriidda.

Opposišuvdna ii nammadan áirasiid parlamentáralašlávdegoddái sámedikki dievasčeahkkimis guovvamánu 19.-20.b.2024, § 44.1.

Ášši mearriduvvui stivračeahkkimis juovlamánu 12 2024.

Stivra mearridii ođđajagimánu 21.-22. 2025, § 4.1

ahte meannudit ášši boahte čeahkkimis.

§ 23.1 Sámedikki stivrendokumeanta

§ 23.1 Parlamentáralaš lávdegoddi- *joatkka*

Stivra evttoha ahte Sámediggi mearrida

./.

ahte dohkkeha Stivrra ja lávdegottiid bargoortnega nugo mildosis boahtá ovdán.

ahte parlamentáralaš lávdegotti mandáhtaáigodat guhkiduvvo
skábmamánu 21. beaivái 2025

Ášši dárkkistuvvo seammás

§ 23 Sametingets styrdokument

§ 23.1 Parlamentarisk kommitté

Dokument

- Styrelseprotokoll 2023-12-12 – 13, § 191
- Statskontoret 2023:17. Självbestämmande på pappret men inte i praktiken?
- Styrelseprotokoll 2024-04-25 – 26, § 51.1
- Plenumsprotokoll 2024-05-28 – 31, §§ 28, 30,1
- Styrelseprotokoll 2024-06-18-19, § 85.1
- Styrelseprotokoll 2024-08-27 – 28, § 99.1
- Styrelseprotokoll 2024-09-30 – 10-01, § 115.1
- Styrelseprotokoll 2024-10-29 – 31, § 130.1
- Plenumsprotokoll 2024-11-19 – 20, § 44.1
- Styrelseprotokoll 2024-12-12, § 147.1
- Styrelseprotokoll 2025-01-21 – 22, § 4.1

Föredragande: Håkan Jonsson, Lars-Ove Sjajn

Bakgrund

Statskontoret sammanfattar i sin rapport att Sametingets ledning, styrning och uppföljning inte är ändamålsenlig och att Sametinget därmed inte lever upp till verksamhetskraven i myndighetens instruktion. Statskontoret anger att denna brist pågått under en längre tid och skäliga åtgärder har inte vidtagits för att förbättra den interna styrningen och kontrollen. Dessutom finns brister i verksamhetsplan, årsredovisning och budgetunderlag. Underlagen fungerar inte som strategiska verktyg för styrning och uppföljning på det sätt som de borde. Myndigheten följer dessutom inte vissa av de regelverk som gäller.

Statskontorets bedömning är att problemen beror ”på en otydlig ansvars- och uppgiftsfördelning inom myndigheten samt att plenum, styrelsen och kansliet inte har lyckats komma överens om gemensamma och stabila spelregler för verksamheten. Bristerna i den interna ledningen, styrningen och uppföljningen hindrar Sametinget från att lyckas med sitt uppdrag, något som ytterst missgynnar den samiska kulturen”.

Prioriteringar nödvändiga

Sametinget rekommenderas att prioritera internt genom att förändra och stärka hur myndigheten leder, styr, genomför och följer upp verksamheten inom den ram som regeringen beslutat. Sametinget bör därutöver koncentrera sina insatser där de gör störst nytta sett till syftet, uppdraget och målen för verksamheten.

Svårigheten med att leva upp till verksamhetskraven beror till stor del på att Sametinget (plenum) har tolkat sitt syfte och uppdrag väl ambitiöst utan att har preciserat och avgränsat uppdraget på ett tydligt sätt, enligt Statskontoret. Som exempel nämner man att nämndstrukturen är bredare än vad Sametingets uppdrag är enligt sametingslagen, instruktionen

§ 23 Sametingets styrdokument – forts.

§ 23.1 Parlamentarisk kommitté – forts.

eller regleringsbrevet. I kombination med att det saknas tydliga prioriteringar i den övergripande verksamhetsplaneringen har detta satt styrelsen i en situation där det är svårt att få ekonomin och verksamheten att gå ihop. Sametinget bör därför förbättra samspelet mellan plenum, styrelse och kansli. I detta sammanhang är heltäckande och tydliga arbets- och delegationsordningar samt verksamhetsplaneringsprocessen grundläggande.

Interna styrdokument

Sametinget har många styrdokument och det är svårt att tydligt se hur dessa hänger ihop som en helhet. Enligt Statskontoret skulle en förbättring vara att arbetsordningarna även innehåller delegation. Sametinget bör även tydliggöra vad som gäller i olika specifika frågor.

Rekommendationerna inkluderar även den praktiska efterlevnaden av styrdokumentet. Dels mot bakgrund av riskerna med dubbelarbete så att inte olika delar i myndigheten hanterar samma fråga parallellt, dels för att undvika jävssituationer som är svåra att hantera för Sametinget.

Genomförande och arbetssätt

Plenum utser sammansättning och ledamöter i kommittén vid möte den 25 maj

Kommitténs ordförande är styrelsens ordförande

Kommittén ska inhämta synpunkter och upplysningar från Ekonomistyrningsverket vid en särskild workshop vid uppstarten av uppdraget

Styrelsens beslut

Styrelsen föreslår plenum att en sameparlamentarisk kommitté får i uppdrag att lämna förslag på åtgärder utifrån Statskontorets rapport *Självbestämmande på pappret men inte i praktiken?* (Ku2023/01233). Förslagen ska behandlas på plenum den 17-21 februari 2025.

Styrelsen ska lämna delrapport till Regeringskansliet om vilka åtgärder Sametinget vidtagit senast den 1 oktober 2024.

Uppdraget

Uppdraget

Kommittén ska bestå av en (1) ordinarie sametingsledamot från varje parti och får i uppdrag att lämna förslag på åtgärder utifrån Statskontorets rapport gällande och får i uppdrag att lämna förslag på åtgärder utifrån Statskontorets rapport gällande exempelvis intern reglering, styrdokument, verksamhets- och planeringsprocesser samt budgetunderlag.

§ 23 Sametingets styrdokument – forts.

§ 23.1 Parlamentarisk kommitté – forts.

Kommittén ska

- Utarbeta förslag till nya arbetsordningar och delegationsordningar som tydliggör plenum, presidiet, styrelsen, nämnders, råd och kansliets uppgifter, ärendehantering och beslutsmandat vad gäller olika ärendetyper.
- Analysera ändamålsenligheterna med dagens nämnder och lämna förslag på vilka nämnder (alt. utskott) som ska inrymmas i Sametingets verksamhet samt sammansättningen av nämnderna.
- Utarbeta förslag på hur samspelet mellan plenum, styrelse och kansli kan förbättras genom tydligare processer vad gäller budget, budgetunderlag och verksamhetsplan.
- Analysera hur den praktiska efterlevnaden av styrdokumenterna kan förbättras
- Ge förslag på hur styrdokument och förslag på processer kan stabiliseras och bli hållbara över tid

Styrelsen beslutade 25-26 april 2024, § 51.1 föreslå Sametinget besluta

- att tillsätta en sameparlamentarisk kommitté med en (1) ordinarie sametingsledamot från varje sametingsparti,
- att kommitténs ordförande är styrelseordföranden,
- att kommitténs mandatperiod är från det datum Sametinget beslutar tillsätta kommittén till och med den 20 februari 2025,
- att utse ledamöterna till parlamentariska kommittén vid plenum i maj 2025.

Paragrafen justeras omedelbart

§ 23.1 Sametingets styrdokument – forts.

§ 23.1 Parlamentarisk kommitté – forts.

Sametinget beslutade 28 – 31 maj 2024, § 28

- att tillsätta en sameparlamentarisk kommitté med en (1) ordinarie sametingsledamot från varje sametingsparti,
- att kommitténs ordförande är styrelseordföranden,
- att kommitténs mandatperiod är från det datum Sametinget beslutar tillsätta kommittén till och med den 20 februari 2025,
- att utse ledamöterna till parlamentariska kommittén vid plenum i maj 2024,
- att paragrafen justeras omedelbart

Sametinget beslutade 28 – 31 maj 2024, § 30,1

- att kommitténs mandatperiod är från det datum Sametinget beslutar tillsätta kommittén till och med den 20 februari 2025,
- att till parlamentariska kommittén välja följande ledamöter:
Stefan Mikaelsson
Torkel Stångberg
- att lämna platserna för Saemiej Rijnhekkierrie, Guovssonásti, Min Geaidnu och Samerna vakanta
- att paragrafen justeras omedelbart

Information om pågående och planerade arbetet.

Styrelsen beslutade 18 -19 juni 2024, § 85.1

- att uppdra till styrelseordföranden tillsammans med kanslichef anlita expert till arbetet i parlamentariska kommittén.

§ 23 Sametingets styrdokument – forts.

§ 23.1 Parlamentarisk kommitté – forts.

Första planerade mötet med parlamentariska kommittén sker den 3 september.

Styrelsen beslutade 27 – 28 augusti 2024, § 99.1

att uppdra till kanslichefen se till att parlamentariska kommittén får expert- och sekreterarstöd.

Information om det pågående arbetet.

Styrelsen beslutade 30 september – 1 oktober 2024, § 115.1

att lägga informationen till handlingarna.

Styrelsen beslutade 29 -31 oktober 2024, § x

att lägga informationen till handlingarna.

Oppositionen tillsatte inte ledamöter till den parlamentariska kommittén vid Sametingets plenum 19-20 november 2024, § 44.1.

Ärendet utgick vid styrelsesammanträdet 12 december 2024.

Styrelsen beslutade 21-22 januari 2025, § 4.1

att behandla ärendet vid nästa sammanträde.

§ 23 Sametingets styrdokument – *forts.*

§ 23.1 Parlamentarisk kommitté – *forts.*

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

./ att anta Arbetsordning för styrelse och nämnder enligt bilaga.

att parlamentariska kommitténs mandatperiod förlängs till och med den 21 november 2025.

Paragrafen justeras omedelbart